

ДЕРЖАВНА НАУКОВА УСТАНОВА
«ЦЕНТР ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я»
ДЕРЖАВНОГО УПРАВЛІННЯ СПРАВАМИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступник директора

з освітньо-наукової роботи

Вікторія ГОРАЧУК

18 липня 2024 р.



РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ОСНОВИ ІМУНОПРОФІЛАКТИКИ. ІМУНІЗАЦІЯ ТА ЕПІДНАГЛЯД
ЗА ХВОРОБАМИ, ЯКІ МОЖНА ПОПЕРЕДИТИ ШЛЯХОМ
ІМУНІЗАЦІЇ»**

Освітній рівень	Другий (магістерський) <i>(назва рівня вищої освіти)</i>
Галузь знань	22 «Охорона здоров'я» <i>(шифр і назва галузі знань)</i>
Спеціальність	229 «Громадське здоров'я» <i>(шифр і назва спеціальності)</i>
Освітня програма	Освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю 229 «Громадське здоров'я» <i>(назва освітньої програми)</i>

Схвалено Освітньо-методичною радою ДНУ «ЦІТОЗ» ДУС
18 липня 2024 р. (протокол № 7)

Київ 2024

Розробники програми	Зубленко Олена Володимирівна, кандидат медичних наук 14.02.02 – епідеміологія, доцент кафедри епідеміології та доказової медицини НМУ імені О.О. Богомольця Петрусевич Тетяна Володимирівна, кандидат медичних наук 14.02.02 – епідеміологія, доцент кафедри епідеміології та доказової медицини НМУ імені О.О. Богомольця
----------------------------	---

Анотація курсу: дисципліна включає в себе інформацію щодо актуальності імунопрофілактики в сучасному світі, особливостей організації імунопрофілактики. Динамічне впровадження в практику охорони здоров'я великої кількості імунобіологічних препаратів вимагає знань про властивості тих чи інших вакцин, їх переваги та недоліки, особливості застосування, особливості транспортування та зберігання. Знання з основ імунології та імунопрофілактики будуть актуальними при організації профілактичних та протиепідемічних заходів в осередках окремих інфекційних захворювань, для покращення епідемічної ситуації та досягнення стійкого зниження захворюваності на окремі інфекційні хвороби (згідно рекомендаціям ВООЗ), елімінації чи ерадикації певних інфекцій та збереження громадського здоров'я.

Метою вивчення навчальної дисципліни «Основи імунопрофілактики. Імунізація та епідагляд за хворобами, які можна попередити шляхом імунізації» є оволодіння необхідними теоретичними знаннями та практичними навичками з питань специфічної профілактики інфекційних захворювань, організацією та проведенням профілактичних щеплень.

Загальна інформація про навчальну дисципліну

Вид заняття / підсумкового контролю	Кількість годин
90 годин / 3 кредити ECTS	
Лекції	6
Практичні заняття	24
Самостійна робота	60
Заключна атестація (залік)	

Політика навчальної дисципліни

Політика щодо дотримання норм етики та деонтології, а також принципів академічної доброчесності здобувачами вищої освіти:

- дотримання принципів толерантності, доброзичливості та виваженості у спілкуванні зі здобувачами та викладачами, пацієнтами, медичним персоналом закладів охорони здоров'я;
- дотримання позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології у навчальних ситуаціях;
- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо відвідування та відпрацювання пропущених занять здобувачами вищої освіти:

- присутність здобувачів на всіх лекційних та практичних заняттях, а також, підсумковому контролі є обов'язковим (окрім випадків з поважних причин).
- відпрацювання пропущених здобувачами занять відбувається згідно з графіком відпрацювання, а також консультацій викладачів.

До програмних компетентностей за освітньо-професійною програмою спеціальності «Громадське здоров'я», формування яких забезпечуються при навчанні дисципліни «Основи імунопрофілактики. Імунізація та епіднадгляд за хворобами, які можна попередити шляхом імунізації» належать:

інтегральна компетентність: здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі громадського здоров'я або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності:

- здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
- здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
- здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- здатність спілкуватися іноземною мовою.
- навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
- здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності).
- здатність працювати в міжнародному контексті.
- здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- здатність усвідомлювати рівні можливості та гендерні проблеми.

спеціальні (фахові, предметні) компетентності (ФК):

- здатність оцінювати, інтерпретувати, порівнювати та прогнозувати основні показники громадського здоров'я.
- здатність визначати пріоритети і проводити оцінку потреб сфер і громадського здоров'я у конкретній ситуації.

– здатність розробляти варіанти стратегій, політик та визначати окремі інтервенції, спрямовані на збереження та зміцнення здоров'я населення, та оцінювати їх ефективність.

– здатність аналізувати вплив різних детермінант на здоров'я населення та обґрунтовувати відповідні заходи з їх попередження.

– здатність оцінювати ризики та обґрунтовувати доцільні дії у відповідь на надзвичайні ситуації в сфері громадського здоров'я.

– здатність аналізувати стратегії, політики та інтервенції в сфері громадського здоров'я та пропонувати заходи щодо підвищення ефективності використання наявних коштів.

– здатність створювати команду для діяльності у сфері громадського здоров'я і забезпечувати її ефективну роботу.

– здатність розробляти проекти надання послуг громадського здоров'я та профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань, промоції здоров'я, та забезпечувати їх реалізацію.

– здатність розробляти заходи з адвокації, комунікації та соціальної мобілізації у сфері громадського здоров'я.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Основи імунопрофілактики. Імунізація та епідагляд за хворобами, які можна попередити шляхом імунізації» здобувачі вищої освіти:

в рамках компетенції «Знання» повинні знати:

- Нормативні документи України в галузі імунопрофілактики;
- Наукові основи імунопрофілактики;
- Види імунобіологічних препаратів, які використовуються для створення штучного імунітету;
- Імунопрофілактику окремих інфекційних хвороб;
- Види планів та послідовність планування профілактичних та протиепідемічних заходів;

в рамках компетенції «Уміння» повинні вміти:

- Проводити відбір контингентів, які підлягають плановій вакцинації проти обов'язкових інфекційних хвороб;
- Заповнювати необхідну документацію, що супроводжує вакцинацію;
- Оцінювати наявність тимчасових або постійних протипоказань до імунопрофілактики;
- Прогнозувати можливість виникнення небажаних післявакінальних подій та ускладнень та проводити їх експертну оцінку та своєчасну профілактику виникнення таких подій,;
- Проводити оцінку ефективності імунопрофілактики;
- Організовувати та проводити імунопрофілактику в популяції, в тому числі при неблагополучній епідемічній ситуації.

Необхідні навчальні компоненти (пререквізити, кореквізити і постреквізити):

– пререквізити: основи громадського здоров'я; біостатистика; основні показники та методи оцінки.

– кореквізити: загальна та спеціальна епідеміологія; епідеміологія інфекційних хвороб; епідеміологічний нагляд; моніторинг та реагування на надзвичайні ситуації у сфері громадського здоров'я.

– постреквізити: успішно засвоєння інших навчальних дисциплін освітньо-професійної програми, зокрема розробка і управління проектами (аналітичні моделі прийняття рішень), а також опанування відповідних компетентностей та досягнення програмних результатів навчання, формуючи у здобувачів цілісне уявлення про управління людським потенціалом, менеджмент та лідерство в громадському здоров'ї.

Програмні результати навчання:

– Оцінювати основні демографічні та епідеміологічні показники, значення і тенденції зміни основних детермінант, що чинять вплив на здоров'я у розрізі різних груп населення в Україні, Європейському регіоні та світі, застосовувати основні поняття та концепції епідеміології та статистики при плануванні, проведенні та інтерпретації результатів досліджень.

– Визначати пріоритети та оцінювати потреби сфери громадського здоров'я, пропонувати науково обґрунтовані заходи та розробляти відповідні висновки та стратегії, які спрямовані на покращення галузі охорони здоров'я.

– Організовувати заходи з нагляду за станом здоров'я населення з використанням між секторального підходу.

– Формулювати висновки, розробляти прогнози та проводити аналіз впливу детермінант на здоров'я населення (соціальні, економічні, індивідуальні, навколишнього середовища), визначати потреби різних груп населення щодо здоров'я, базуючись на інформації отриманій із систем епідеміологічного нагляду.

– Оцінювати ризики та планувати відповідні дії у випадках надзвичайних ситуацій в сфері громадського здоров'я.

– Оцінювати вплив соціальних детермінант та основних індивідуальних детермінант здоров'я, розробляти відповідні заходи з метою збереження та зміцнення здоров'я населення.

– Розробляти заходи з профілактики (первинної, вторинної та третинної) захворювань та сприяти їх реалізації на практиці.

– Розробляти та впроваджувати системи моніторингу і оцінки ефективності інтервенцій, профілактичних та діагностичних або скринінгових програм та політик в громадському здоров'ї.

– Здійснювати аналіз ефективності розроблених процедур, інтервенцій, стратегій та політик в сфері громадського здоров'я.

– Розробляти та впроваджувати, засновані на доказах стратегії, політики та інтервенції громадського здоров'я із залученням зацікавлених сторін на основі міжсекторального підходу.

– Критично оцінювати результати наукових досліджень та здійснювати пошук потрібної наукової інформації у сфері громадського здоров'я, аналізувати

інформацію, здійснювати дослідження, формулювати за його результатами висновки та рекомендації щодо їх впровадження.

Структура навчальної дисципліни

№ пп	Назва модулів	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	5	6	7
1	Імунна система людини, анатомічні, фізіологічні, вікові особливості. Поняття про «іmunітет», види іmunітету, фактори природженого та набутого іmunітету.	2			2
2	Історія вакцинації. Ефективність іmuнопрофілактики. Стратегічні плани щодо іmuнопрофілактики окремих інфекційних хвороб як основа збереження громадського здоров'я. Елімінація та ерадикація окремих інфекційних хвороб, проблеми та перспективи. Розширена програма іmunізації, проблеми та виклики сучасності. Правові аспекти іmuнопрофілактики.	2			2
3	Несприятливі події після іmunізації (НППІ).	2			2
4	Іmuнопрофілактика. Іmunна система людини. Види іmunітету		2	5	7
5	Види та класифікація іmuнобіологічних препаратів.		2	5	7
6	Організація та проведення іmuнопрофілактики		2	5	7
7	Планова іmuнопрофілактика. Календар профілактичних щеплень.		2	5	7
8	Іmuнопрофілактика за епідемічними показаннями. Термінова іmuнопрофілактика		2	5	7

№ пп	Назва модулів	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Разом
1	2	3	5	6	7
9	Імунопрофілактика за станом здоров'я. Рекомендовані щеплення.		2	5	7
10	Оцінка ефективності імунопрофілактики		2	5	7
11	Епідеміологічний нагляд та імунопрофілактика туберкульозу		2	5	7
12	Епідеміологічний нагляд та імунопрофілактика поліомієліту		2	5	7
13	Епідеміологічний нагляд та імунопрофілактика кору та краснухи		2	5	7
14	Епідеміологічний нагляд та імунопрофілактика дифтерії		2	5	7
15	Епідеміологічний нагляд та імунопрофілактика грипу та ковіду		2	5	7
	Залік				
ВСЬОГО		6	24	60	90

Семінарські заняття не передбачені навчальним планом

Види навчальних занять: лекція та практичне заняття, консультація.

Методи навчання: словесний, наочний, пояснювально-демонстраційний, метод проблемного викладання, дослідницький, інтерактивні. Будуть використані мультимедійні та лекції-бесіди, дискусії, доповіді здобувачів, моделювання проблемних ситуацій, вирішення ситуаційних та практичних завдань, індивідуальні творчі пошукові та аналітичні роботи, самостійна робота здобувачів вищої освіти з інформаційними джерелами.

Методи контролю: усний, письмовий, практичний, тестовий.

Форми підсумкового контролю: залік.

Засоби діагностики успішності навчання: ситуаційні, типові завдання, тести, індивідуальні завдання, презентації, завдання та питання для поточного та підсумкового контролю.

Мова навчання: українська.

Оцінювання

Форми та методи контролю

Поточний контроль здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей теми. Рекомендується застосовувати на всіх

практичних заняттях види стандартизованого контролю теоретичної підготовки та контроль засвоєння практичних навичок: комп'ютерні тести, виконання практичних завдань, включаючи компетентнісно-орієнтовані.

Оцінка за кожне практичне заняття з дисципліни повинна бути комплексною, включаючи контроль теоретичної та практичної підготовки студента, і виставлятися викладачем за традиційною чотирибальною шкалою, після чого конвертується у відповідні бали за формулою. На практичному занятті виставляється лише перша колонка в академічному журналі, яка відповідає оцінці на національній шкалі.

Оцінка за 4-бальною шкалою
5
4
3
2

Критерії оцінювання поточної навчальної діяльності

Оцінку «відмінно» одержує студент, який приймав активну участь в обговоренні найбільш складних питань з теми заняття, дав не менше 90% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, без помилок виконав письмові завдання.

Оцінку «добре» одержує студент, який приймав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 75% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився окремих незначних помилок у виконанні письмових завдань.

Оцінку «задовільно» одержує студент, який не приймав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав не менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився значних помилок у виконанні письмових завдань.

Оцінку «незадовільно» одержує студент, який не приймав участь в обговоренні найбільш складних питань з теми, дав менше 60% правильних відповідей на стандартизовані тестові завдання, припустився грубих помилок у виконанні письмових завдань або взагалі не виконав їх.

На останньому практичному занятті проводиться перерахунок балів згідно таблиці:

Перерахунок середньої оцінки за поточну діяльність у багатобальну шкалу
(для дисциплін, що завершуються заліком)

4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала	4-бальна шкала	200-бальна шкала
5	200	4.22-4,23	169	3.45-3,46	138
4.97-4,99	199	4.19-4,21	168	3.42-3,44	137
4.95-4,96	198	4.17-4,18	167	3.4-3,41	136
4.92-4,94	197	4.14-4,16	166	3.37-3,39	135
4.9-4,91	196	4.12-4,13	165	3.35-3,36	134
4.87-4,89	195	4.09-4,11	164	3.32-3,34	133
4.85-4,86	194	4.07-4,08	163	3.3-3,31	132
4.82-4,84	193	4.04-4,06	162	3.27-3,29	131
4.8-4,81	192	4.02-4,03	161	3.25-3,26	130
4.77-4,79	191	3.99-4,01	160	3.22-3,24	129
4.75-4,76	190	3.97-3,98	159	3.2-3,21	128
4.72-4,74	189	3.94-3,96	158	3.17-3,19	127
4.7-4,71	188	3.92-3,93	157	3.15-3,16	126
4.67-4,69	187	3.89-3,91	156	3.12-3,14	125
4.65-4,66	186	3.87-3,88	155	3.1-3,11	124
4.62-4,64	185	3.84-3,86	154	3.07-3,09	123
4.6-4,61	184	3.82-3,83	153	3.05-3,06	122
4.57-4,59	183	3.79-3,81	152	3.02-3,04	121
4.54-4,56	182	3.77-3,78	151	3-3,01	120
4.52-4,53	181	3.74-3,76	150	Менше 3	Недостатньо
4.5-4,51	180	3.72-3,73	149		
4.47-4,49	179	3.7-3,71	148		
4.45-4,46	178	3.67-3,69	147		
4.42-4,44	177	3.65-3,66	146		
4.4-4,41	176	3.62-3,64	145		
4.37-4,39	175	3.6-3,61	144		
4.35-4,36	174	3.57-3,59	143		
4.32-4,34	173	3.55-3,56	142		
4.3-4,31	172	3.52-3,54	141		
4.27-4,29	171	3.5-3,51	140		
4.24-4,26	170	3.47-3,49	139		

Бали з дисципліни конвертуються у традиційну п'ятибальну шкалу за абсолютними критеріями, як наведено у таблиці «Шкала оцінювання навчальної дисципліни».

Таблиця. Шкала оцінювання навчальної дисципліни

Оцінка за 200-бальною шкалою	Оцінка за п'ятибальною шкалою
Від 180 до 200 балів	«5»
Від 150 до 179 балів	«4»
Від 120 до 149 балів	«3»
119 балів і нижче	«2» – незадовільно

Критерії оцінювання

Критерії оцінювання визначаються за національною шкалою – «5», «4», «3», «2» та шкалою ECTS – A, B, C, D, E, FX, F.

Таблиця. Уніфіковані критерії оцінювання навчальних досягнень, знань та вмінь (відповідь на навчальній практиці)

5 (відмінно)	A	Виставляється у випадку, коли здобувач знає зміст заняття та лекційний матеріал у повному обсязі, ілюструючи відповіді різноманітними прикладами; дає вичерпано точні та ясні відповіді без будь-яких навідних питань; викладає матеріал без помилок і неточностей; вільно вирішує задачі та виконує практичні завдання різного ступеню складності
4,5 (дуже добре)	B	Здобувач має ґрунтовні знання, вміє застосовувати їх на практиці, але може допустити деякі неточності, окремі помилки в формулюванні відповідей
4 (добре)	C	Виставляється за умови, коли здобувач знає зміст заняття та добре його розуміє, відповіді на питання викладає правильно, послідовно та систематизовано, але вони не є вичерпними, хоча на додаткові питання відповідає без помилок; вирішує всі задачі і виконує практичні завдання, відчуваючи складнощі лише у найважчих випадках
3,5 (більш ніж задовільно)	D	Виставляється здобувачеві на основі його знань всього змісту заняття та при задовільному рівні його розуміння. Здобувач спроможний вирішувати видозмінені (спрощені) завдання за допомогою навідних питань; вирішує задачі та виконує практичні навички, відчуваючи складнощі у простих випадках; не спроможний самостійно систематично викласти відповідь, але на прямо поставлені запитання відповідає правильно
3 (задовільно)	E	Здобувач має прогалини в знаннях з теми. Замість чіткого термінологічного визначення пояснює теоретичний матеріал на побутовому рівні
2 (незадовільно)	FX	Здобувач має фрагментарні знання з теми. Не володіє термінологією, оскільки понятійний апарат не сформований. Не вміє викласти програмний матеріал
1 (незадовільно)	F	Здобувач повністю не знає програмного матеріалу, відмовляється відповідати

Таблиця. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види освітньої діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою модульного контролю
180 - 200	A	відмінно
165 - 179	B	добре
150 - 164	C	
135 - 149	D	
120 - 134	E	задовільно
70 - 119	FX	незадовільно з можливістю повторного складання
1 - 69	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Перелік контрольних питань до заліку:

1. Імунопрофілактика, визначення.
2. Історія вакцинації.
3. Всесвітні стратегічні плани щодо вакцинації.
4. Міжнародні програми імунізації.
5. Розширена програма імунізації, проблеми та виклики сучасності
6. Шляхи подолання «антищеплювальної кампанії» в суспільстві та повернення довіри до вакцинації.
7. Правові аспекти та біоетичні проблеми імунопрофілактики.
8. Поняття про елімінацію та ерадикацію окремих інфекційних захворювань.
9. Імунітет, види імунітету.
10. Імунна відповідь, види, стадії, динаміка формування антитіл.
11. Відмінності первинної та вторинної імунної відповіді.
12. Поняття про антигени.
13. Поняття про антитіла.
14. Вакцини, визначення, класифікація.
15. Жива вакцина, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
16. Інактивована вакцина, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
17. Хімічна вакцина, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
18. Рекombінантна вакцина, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
19. Анатоксини, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
20. Характеристика перспективних видів вакцин.
21. Сироватка, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
22. Імуноглобуліни, спосіб виготовлення, переваги та недоліки, приклади.
23. Система транспортування, зберігання, використання та обліку медичних імунобіологічних препаратів.
24. Календар профілактичних щеплень України. Правові аспекти вакцинопрофілактики.
25. Заповнення обліково-звітної документації щодо проведення щеплень.

26. Специфічна профілактика туберкульозу.
27. Специфічна профілактика дифтерії.
28. Специфічна профілактика правця.
29. Специфічна профілактика кашлюка.
30. Специфічна профілактика поліомієліту.
31. Специфічна профілактика вірусного гепатиту В.
32. Специфічна профілактика кору.
33. Специфічна профілактика краснухи.
34. Специфічна профілактика епідемічного паротиту.
35. Специфічна профілактика окремих інфекційних захворювань (рекомендована).
36. Види імунопрофілактики (планова
37. Термінова специфічна профілактика правця.
38. Термінова специфічна профілактика сказу.
39. Термінова профілактика інфекцій, які мають епідемічне розповсюдження в країні.
40. Оцінка ефективності імунопрофілактики (епідеміологічна, клінічна, імунологічна, економічна).
41. Загальні принципи профілактики небажаних подій після вакцинації.
42. Протипоказання до вакцинації (тимчасові та постійні).

Матеріально-технічне та інформаційне забезпечення

Ауд. № 11, Центр підвищення кваліфікації «Інститут післядипломної освіти»; вул. Верхня, 5; 3 поверх.

Матеріально-технічне забезпечення: мультимедійний проектор, комп'ютер (стаціонарний чи ноутбук), платформа для відеозв'язку ZOOM, вільний доступ до мережі Internet.

Інформаційний ресурс: навчально-методична література, електронні ресурси.

Система управління навчанням «MOODLE».

Оригінали програмного забезпечення: текстові процесори (Microsoft Word, Блокнот); табличні процесори (Microsoft Excel); системи ілюстративної ділової графіки та видавничі системи (Adobe Acrobat); системи управління базами даних (Microsoft Access); програми створення презентацій (Microsoft Power Point).

Інші матеріальні, нематеріальні ресурси, що знаходяться у користуванні для проведення освітньої діяльності.

Рекомендована література

Основна (базова)

1. Епідеміологія: протиепідемічні заходи: навчальний посібник/ М.Д. Чемич, Н.Г. Малиш, Н.І. Ільїна [та інш.] – Вінниця: Нова книга, 2020. – 288 с.
2. Виноград Н.О. Загальна епідеміологія: навч. посіб. (5-те видання)/ Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 272 с.

3. Виноград Н.О. Спеціальна епідеміологія: навч. посіб. (3-тє видання)/ Н.О. Виноград, З.П. Васишин, Л.П. Козак. – К.: ВСВ «Медицина», 2021. – 336 с.
4. Лінда Дж. Морра І. Шлях до результатів / Лінда Дж. Морра І., Рей К. Ріст – Київ, 2015. – 254.
5. Чернишова Л.І. Імунопрофілактика інфекційних хвороб (треттє видання): навчально-методичний посібник / Чернишова Л.І., Ф.І. Лапій, А.П. Волоха та ін. – Київ ВСВ «Медицина», 2022 – 336 с.

Допоміжна

1. Епідеміологія / За ред. проф. І.П. Колеснікової. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 570 с.
2. Наказ МОЗ України від 11.10.2019 № 2070 «Про внесення змін до Календаря профілактичних щеплень в Україні та Переліку медичних протипоказань до проведення профілактичних щеплень» – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1182-19#Text>
3. Наказ МОЗ від 16.09.2011 № 595 «Про порядок проведення профілактичних щеплень в Україні та контроль якості й обігу медичних імунобіологічних препаратів» – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1159-11#Text>
4. Наказ МОЗ України № 1742 від 18.08.21 р. «Про затвердження Порядку проведення епідеміологічного обстеження (розслідування) епідемій та спалахів інфекційних хвороб» – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1558-21#Text>
5. Наказ МОЗ України № 1726 від 30.07.2020 р. «Перелік інфекційних хвороб, що підлягають реєстрації» – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1333-20#n4>
6. Наказ МОЗ України від 28.12.2015 № 905 «Про затвердження критеріїв, за якими визначаються випадки інфекційних та паразитарних захворювань, які підлягають реєстрації» – режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0379-16#Text>

15. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт МОЗ України – режим доступу: <http://www.moz.gov.ua>
2. Офіційний сайт ВООЗ – режим доступу: <http://www.who.int>
3. Центр громадського здоров'я МОЗ України режим доступу: <https://www.phc.org.ua/>
4. Кокрановське Співтовариство. Відкриті матеріали для навчання <http://www.cochrane-net.org/openlearning/>
5. Кохранівський центр доказової медицини – режим доступу: <http://www.cebm.net>
6. Кохранівська бібліотека – режим доступу: <http://www.cochrane.org>
7. База даних Medline Національної медичної бібліотеки США – режим доступу: <http://www.pubmed.gov;>

8. Щорічний довідник «Доказова медицина» – режим доступу:
<http://www.clinicalevidence.com>
9. Оксфордський Центр доказової медицини – режим доступу:
<http://www.cebm.net/>
10. Сайт British Medical Journal (Британський Медичний Журнал)
– режим доступу:
<http://bmj.bmjournals.com/collections/epidem/epid.shtml>
11. Центр Доказової медицини Університету Торонто – режим доступу:
<http://www.cebm.utoronto.ca/intro/whatis.htm>
12. Центр Доказової медицини Університету Альберта – режим доступу:
<http://www.med.ualberta.ca/ebm/ebm.htm>
13. Epidemiology for the uninitiated (Епидемиологія для непосвящених) – режим доступу:
<http://www.bmj.com/collections/epidem/epid.shtml>
14. Centers for Disease Control and Prevention (CDC) – режим доступу:
http://www.cdc.gov/foodborneoutbreaks/info_healthprofessional.htm
15. UNC Gillings School of Global Public Health – режим доступу:
http://www.sph.unc.edu/courses/Course_support/Case_studies
16. Institute for Health Metrics and Evaluation – режим доступу:
<http://vizhub.healthdata.org/gbd-compare/>
17. Best Evidence. URL – режим доступу:
<http://www.bestevidence.com>
18. BritishMedicalJournal. URL – режим доступу:
<http://www.bmj.com/specialties/evidencebased-practice>
19. CanadianMedicalAssociation. URL – режим доступу:
<http://www.cma.ca>
20. Centre for Evidence-based Medicine at the University of Oxford.
URL: <http://www.cebm.net/>